

Ökad användning av sekundära material – Workshop 1

Sammanställning av resultat från workshop på ÅF i Malmö 2019-04-24

Dagen bjöd på presentationer av avslutade och pågående aktiviteter i projektet, samt diskussioner mellan deltagarna i såväl ordnade (workshop-block) som mer fria (mingel, lunch och fika) former. Stundtals fanns det tyvärr inte tid att krama all essens ur varje diskussion, men vi hoppas ändå att alla känner att det var en givande dag där man fick möjlighet att lämna något, men även ta något med sig. Vi på arrangörssidan är hur som helst mycket nöjda!

//Linus, Martijn, Cornelia

Mål och syfte med workshopen

- Rapportera arbete som gjorts och få inspel till det fortsatta
- Föra samman nätverk för experter och intressenter
- Skapa dialog (och synergier) mellan olika pågående och planerade projekt/initiativ
- Knyta fler kontakter till projektet och våra experter
- Syn på vilka påverkansfaktorer som är relevanta (fokus på askor och betong)
- Plan för hur gå vidare – ändra fokus på något?

Program

Klockslag	Programpunkt
11.00	Ankomstmingel
11.20	Välkomna och presentationsrunda – Martijn
11.30	Presentation projektet – Linus
11.40	Presentation AP3: Tjänst för materialhushållning - Jelena Todorovic Olsson
12.00	Lunch
12.40	Presentation Uppdrag 1 inkl. frågor – Jonas Roupe
13.00	Workshopblock 1 – Läget idag
14.00	Presentation Uppdrag 2 inkl. frågor – Anders Hedenstedt, Marjan Mousavi
14.20	Workshopblock 2 – Drömscenario (<i>Fika under workshopblock 2</i>)
15.20	Avslutning och vägen framåt – Linus

Deltagare (anmälda)

Förnamn	Efternamn	Organisation	Kommentar
Linus	Brander	RISE	
Martijn	van Praagh	ÅF	
Cornelia	Hartman	ÅF	
Jelena	Olsson	RISE	Sjukanmäld
Martin	Tengsved	Swerock	
Leif	Nilsson	Swerock	
Raul	Grönholm	Sysav	
Anders	Hedenstedt	RISE	
Johan	Fagerqvist	Avfall Sverige	
Elina	Skarfe	Stora Enso	
Jonas	Roupe	Insiktsbolaget.se	
Patrick	Christiansson	NCC	
Marjan	Mousavi	RISE	
Paula	Lindgren	SGU	
Helcio	de Lima Apgaua	Sysav	
Ingemar	Eklöf	Ecosystems	
Soren	Barsoe	RGS Nordic	
Carl	Zide	Looprocks	
Peter	Flyhammar	SGI	

Workshop Block 1 - Påverkansfaktorer

Upplägg

- Tre grupper om 5 deltagare/grupp
- 60 minuter – 40 minuter arbete i grupp, 20 minuter presentera och diskussion i storgrupp
- Uppgift: Kartläggningen av påverkansfaktorer
 - Välj 2-3 faktorer från varje kategori (Jonas Roupes presentation) och diskutera dessa. För varje faktor ni valt: Överraskande eller ej att den lyfts fram som starkt påverkande? Stämmer med er bild eller i konflikt?
 - Skriv ner faktorn på post-it-lapp och fäst på A3-matrisen efter "kontroversiellt" – "helt okontroversiellt". Är ni överens i gruppen eller råder delade meningar? Gradera även på konsensuskala (fånga konsensusgraden i gruppen)!
 - Skriv gärna förtydligande – om sådant finns – på post-it-lappen
- En ur gruppen presenterar kortfattat gruppens resultat (3-4 min)

Resultatsammanställning

För detaljer, se bilaga "Bildmaterial från Block 1".

Grupp	Kontroversiellt – stämmer ej med vår bild		Helt okontroversiellt – stämmer helt med vår bild
1	"Incitament drar fel" (förstår inte vad punkten syftar till) Bygglogistik (vi läser in olika i begreppet) LCA är endast ett sätt – det finns andra alternativ Miljökonstnader jungfruliga råvaror – det är lätt skylla på detta Avsaknad av aktör – finns olika aktörer med kunskap. Myndigheter bör övergripande ha vetskap om det som görs → koppling till delegation för CE	Brister i försörjningsledet – matchning små volymer	Lågt intresse från myndigheter – fokus på myndigheter Spårbarhet – risker? Myndighetsprocessen Svag kravbild Bristande medvetenhet Giftfria kretslopp – handlar om hur det används
2	"Good enough" (funktion)	Inte ens asfaltsfräsning får generera återbruk av ingående grus Byråkrati som motverkar resurseffektivitet	Nya råvaror används till högindustrialiserade processer Mogen bransch med ointresse och risker för störda processer Standardisering: Marknadsföring Ointresse från anläggningsindustri + bristande efterfrågan Politisk miljö inte gynnsam Giftfri miljö överprioriterat framför resurseffektivitet Avfallsklassat – Återanvändning Bristande helhetssyn. Resursfrågans betydelse –

			liksom återbruk – inte ens känd i "miljöaffian"
3		Incitament drar fel Avsaknad ekonomiska incitament Materialberoende	Supply limits available markets Konflikten miljö – resurseffektiva kretslopp Misstro till material och metoder Trygghet saknas under rådande omständigheter Svag kravbild från byggherrar/beställare

Faktorer som alla tre grupper fullt ut instämmer i är viktiga:

- Konflikten giftfria kretslopp – resurseffektivitet
- Svag kravbild från byggherrar/beställare
- Ointresse från anläggningssindustri, bristande efterfrågan

Faktorer som åtminstone två grupper fullt ut instämmer i är viktiga:

- Spårbarhet – risker – trygghet
- Lågt intresse från myndigheter – politisk miljö inte gynnsam
- Bristande helhetssyn eller medvetande

Workshop Block 2 – Drömscenario

Upplägg

- Tre grupper om 5 deltagare/grupp
- 40 minuter – 30 minuter arbete i grupp, 100 minuter presentation/diskussion i storgrupp
- Uppgift: Drömscenario
 - Hur ser det ut i framtiden (om 10–15 år), då användning av sekundära råvaror i konstruktion och anläggning är norm?
 - Begränsa er inte av dagens krassa verklighet – var gärna utopiska, visionära, drömmare!
 - Var konkreta och positiva. Tex inte bara att "Naturvårdsverkets handbok är bättre". Vad är det som måste funka i den och vad vill NI ha från den (t.ex. "NV handbok ger tydliga riktlinjer, som inte kan misstolkas och som ger tydliga och samma förutsättningar över hela landet").
 - Skissa denna framtid på blädderblock, White board, A3

En ur gruppen presenterar kortfattat gruppens resultat (4–5 min)

Resultat

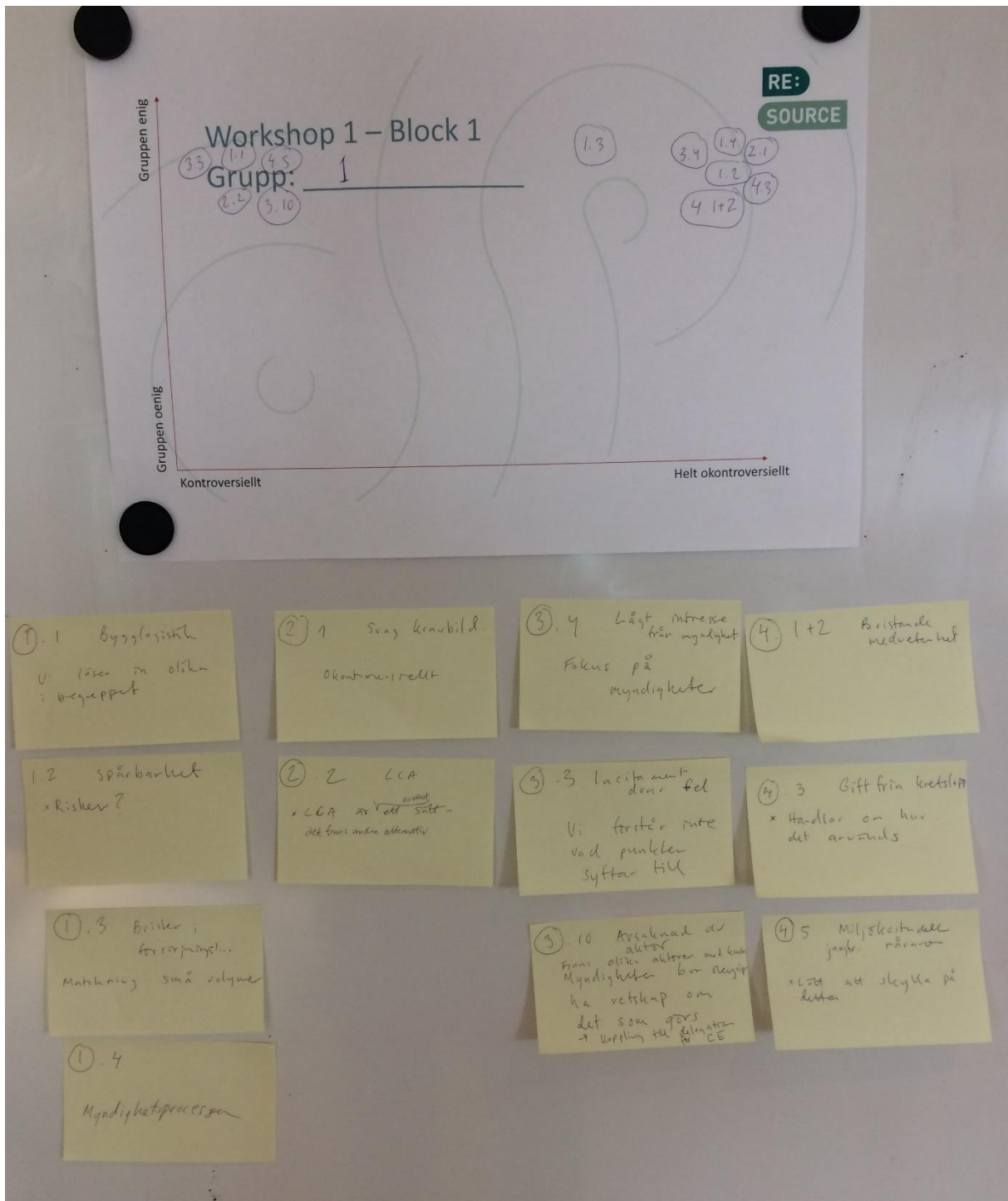
Se bilaga "Bildmaterial från Block 2".

Vägen fram

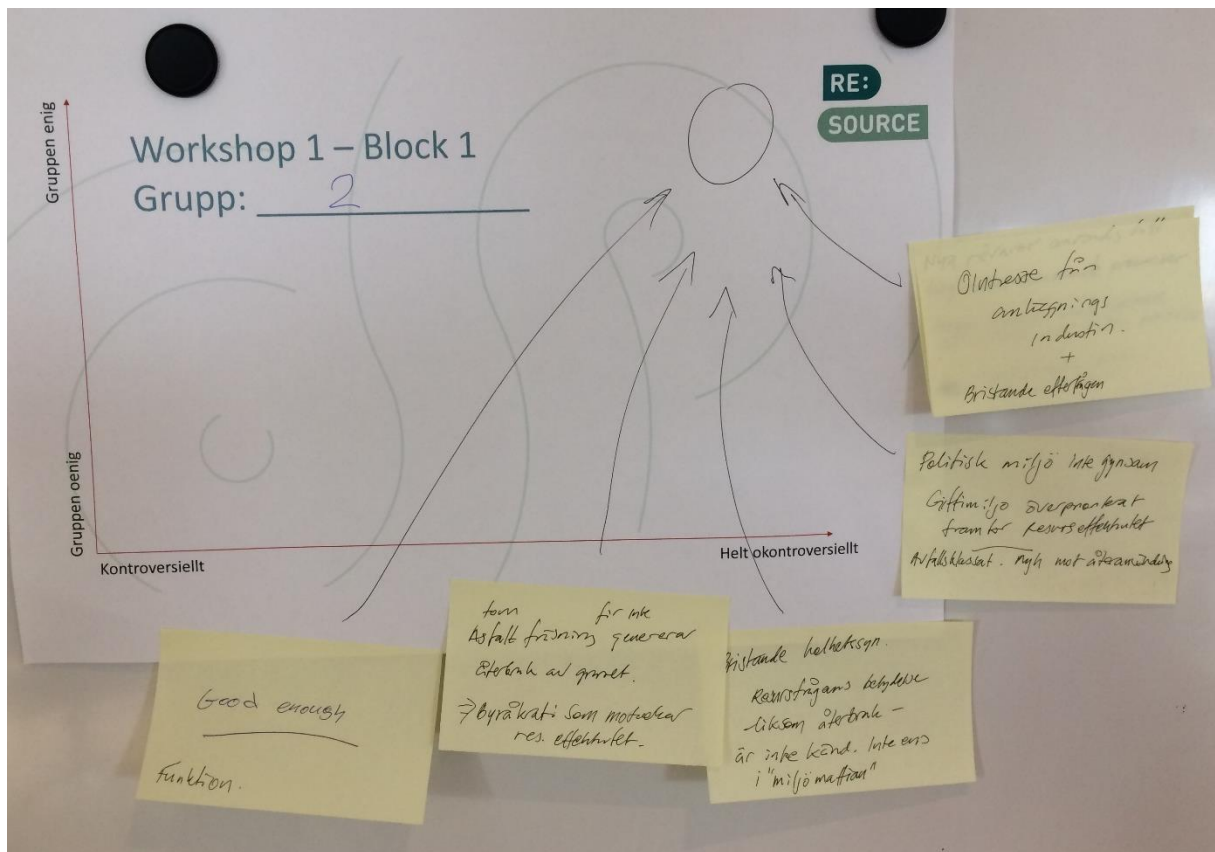
- Ett stort tack till alla deltagare för tid och engagemang!
- Resultaten från workshopen kommer att användas som ett av underlagen (tillsammans med rapporterna från de olika uppdrag som utförs inom projektet) till att ta fram konkreta förslag på lösningar och åtgärder, som gynnar ökad användning av sekundära material i anläggning och konstruktion
- Dessa lösningar och åtgärder tas fram under hösten 2019 – då har ni alla möjlighet att på något sätt agera remissinstans för de skarpa förslagen. Vi återkommer vad gäller den frågan.
- December 2019: Slutrapport till RE:Source

Bildmaterial från Block 1

Grupp 1: Martin Tengsved, Anders Hedenstedt, Johan Fagerqvist, Elina Skerfe, Helcio de Lima Apgaua

Grupp 2: Leif Nilsson, Jonas Roupe, Patrick Christiansson, Paula Lindgren, Soren Barsoe,

Workshop 1 – Block 1

Grupp: 3

Incitamenten blev fel
Avsaknad av ekonomiskt incit
Materialberoende

*Konflikten
Gruppen vilja - Resurseffektivitet och kostnad*

*Missnöje till material och metoden
Trysshot saknas*

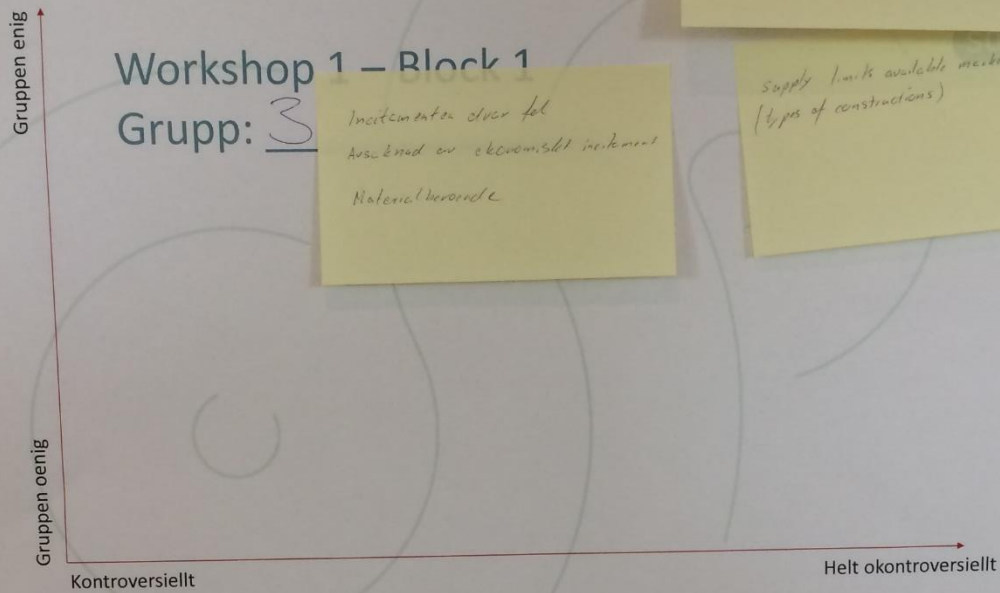
*Under rådande omständigheter
(konstruktiv?)
Svag kravbild från byggherrar/
beställare.*

Workshopblock 1 – Upplägg

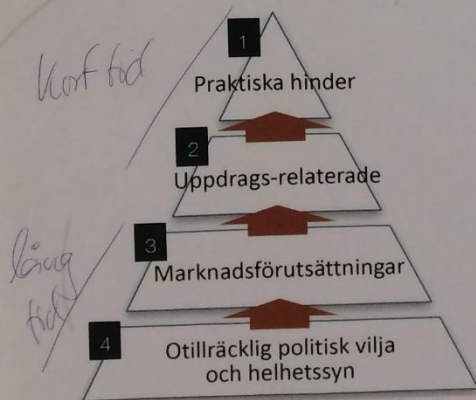
Konflikter

RE:
SOURCE

- 1) Praktiska hinder
 - Bygglogistik
 - Brister i spårbarhet
 - Brister i försörjningssystem och avsaknad centrala upplag för krossning och sortering
- 2) Uppdragsrelaterade - resurseffektivitet inte i uppdragsfokus
 - Svag kravbild helhetsbild/engagemang från byggherrar / beställare
 - LCA saknas ofta i anbud → felaktiga val
 - Avsaknad av standardiserade processer
 - Brister i aktörsamverkan och kvalitetssäkring

Workshopblock 1 – Upplägg

1) Praktiska hinder

- Bygglogistik
- Brister i spårbarhet
- Brister i försörjningssystem och avsaknad centrala upplag för krossning och sortering

2) Uppdragsrelaterade - resurseffektivitet inte i uppdragsfokus

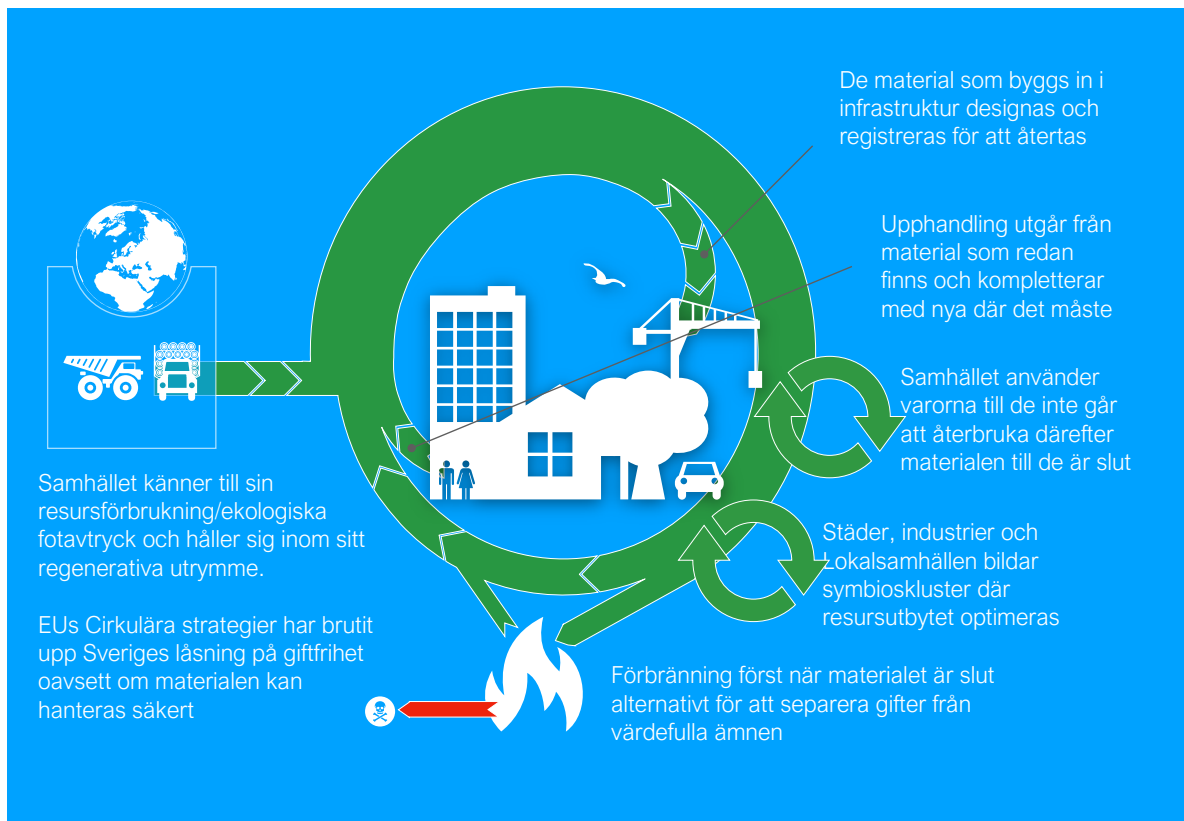
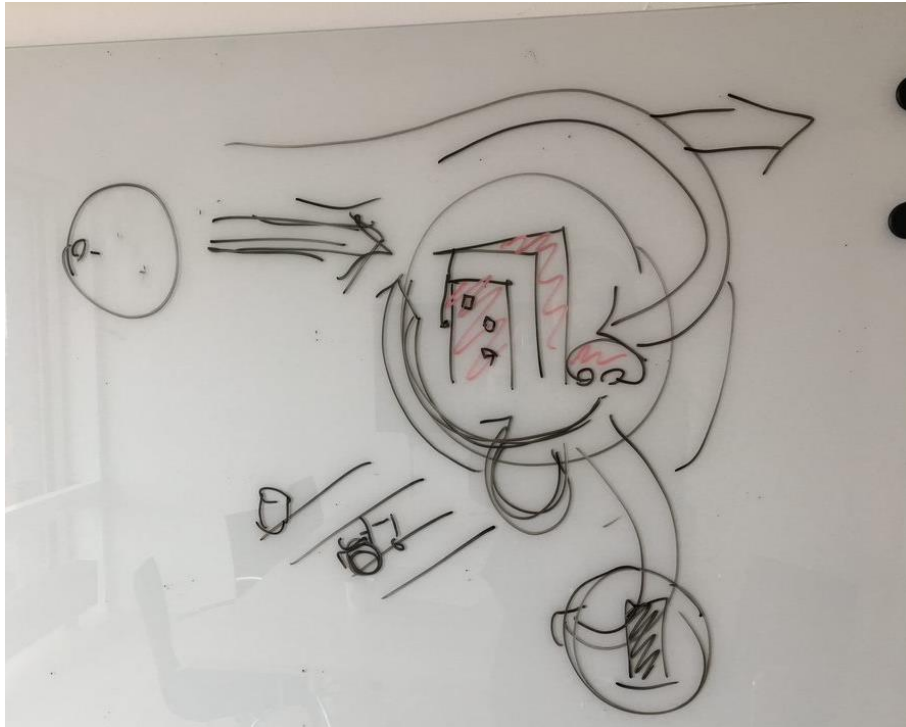
- Svag kravbild helhetsbild/engagemang från byggherrar / beställare
- LCA saknas ofta i anbud → felaktiga val
- Avsaknad av standardiserade processer
- Brister i aktörsamverkan och kvalitetssäkring

RE:
 SOURCE

Bildmaterial från Block 2

Grupp 1: Anders Hedenstedt, Jonas Roupe, Marjan Mousavi, Paula Lindgren, Peter Flyhammar

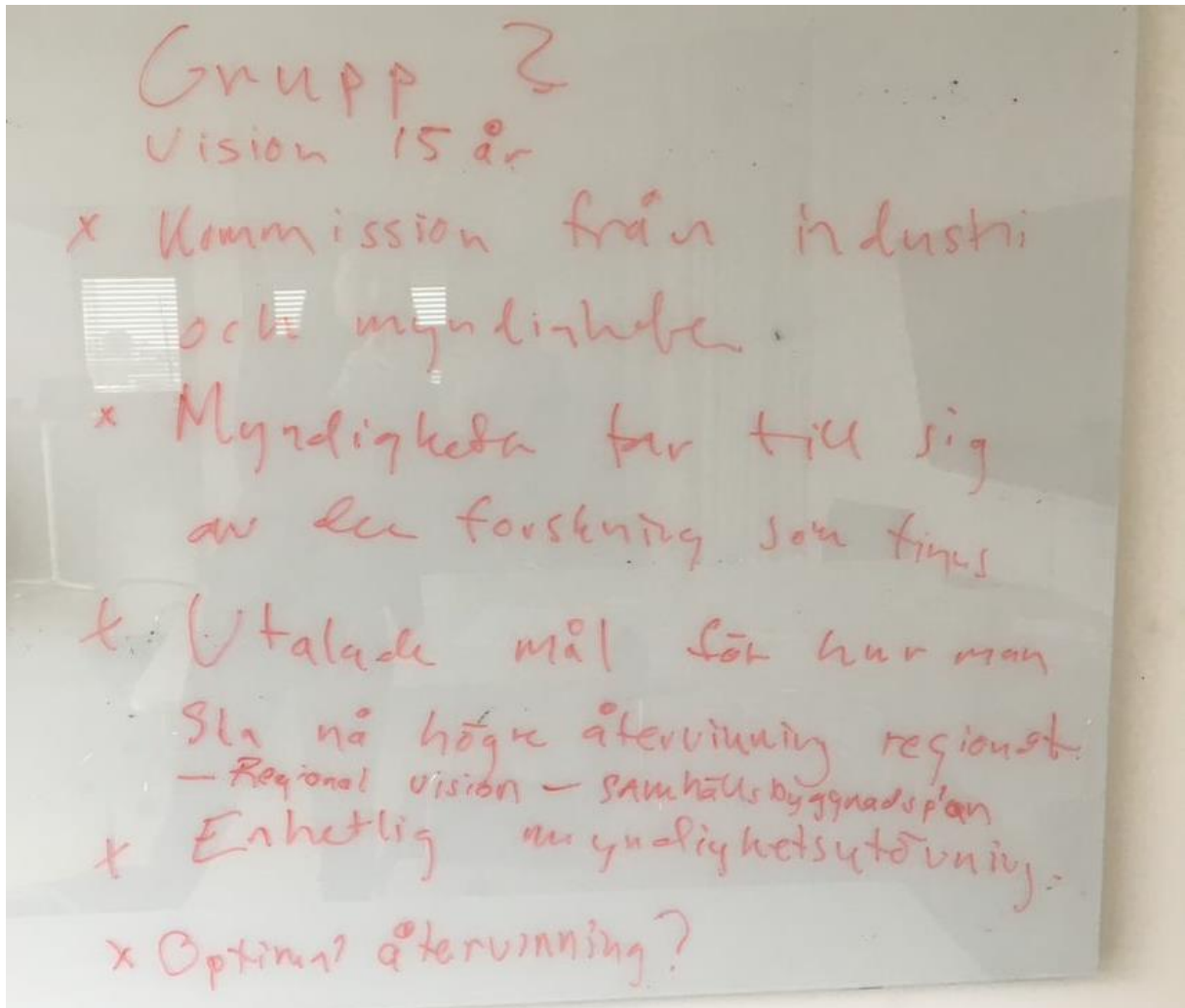
”Den cirkulära staden”

Grupp 2: Martin Tengsved, Johan Fagerqvist, Elina Skerfe, Helcio de Lima Apgaua, Soren Barsoe

Vision 15 år

- Kommission från industri och myndigheter
- Myndigheter tar till sig av den forskning som finns
- Uttalade mål för hur man ska nå högre återvinning regionalt – regional vision – samhällsbyggnadsplan.
- Enhetlig myndighetsutövning
- Optimal återvinning?

Grupp 3: Leif Nilsson, Raul Grönholm, Patrick Christiansson, Ingemar Eklöf, Carl Zide

Vad är det vi saknar som gör att vi inte kommer vidare?

- Samverkan. Aktivitet: prioritera cirkulära flöden.
- Samsyn/förståelse. Resultat av samsyn/förståelse: Tydlighet
- Trygghet. Resultat av trygghet: Acceptabel risk
- Ekonomi. Aktivitet: incitament för alla inblandade i värdekedjan. Resultat: Decoupling.
- Styrmedel. Aktivitet: tydligare styrning (lagstiftning, skatt, bidrag, LOU)

AKTIVITETER	RESULTAT
SAMVERKAN	
SAMSYN / FÖRSTÅELSE	TYDLIGHET
TRYGGHET	ACCEPTABEL RISK
ÖKONOMI	DECOUPLING
STYRMEDEL	

AKTIVITETER

- Prioritera cirkulära flöden
- INCITAMENT FÖR ALLA INBLANDADE I VÄRDEKEDJAN
- TYDLIGARE STYRNING
LAGSTIFTNING
SKATT
BIDRAG
LOU